

Model komunikacyjny i dynamika autorstwa tekstu typu wiki

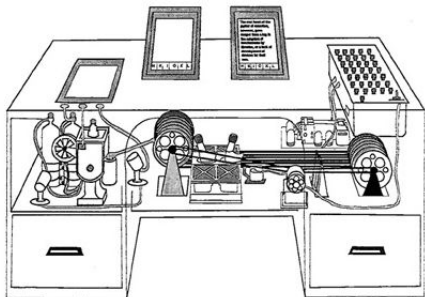
Krzysztof Gajewski
Instytut Badań Literackich
Polska Akademia Nauk

Gorzów Wielkopolski, 14 października 2013

Charakterystyka tekstu wiki

- edycja strony www bezpośrednio w przeglądarce z zachowaniem historii edycji
  - niski próg dostępu
  - diachronia zintegrowana z synchronią
- komunikacja dwukierunkowa
- czytelnik-pisarz (*wreader*)

- Vannevar Bush, *As We May Think* (1945) — memex

- ZOG (1972), HyperCard (1987)
- Howard G. Cunningham, WikiWikiWeb (1995) — strona do dyskusji wzorców projektowych oprogramowania
- Jimbo Wales, Larry Sanger: Nupedia (2000-2003) → Wikipedia (2001)

Metafory wikimediana

1. *Collaborative work of art*
2. Pole walki idei (*battlefield of ideas*)
3. *darwiniizm*, darwinizm społeczny (ekologia idei)
4. Ogród, żyzna gleba, pielenie (*garden, fertile soil, weeding*)
5. *Human-based genetic algorithm*

http://meta.wikimedia.org/wiki/Wikipedia_sociology

Rytualny model komunikowania

- James W. Carey: transmisyjny vs. rytualny model komunikowania

"sharing," "participation," "association," "fellowship," and "the possession of a common faith." This definition exploits the ancient identity and common roots of the terms "commonness," "communion," "community," and "communication" (Carey 1989)

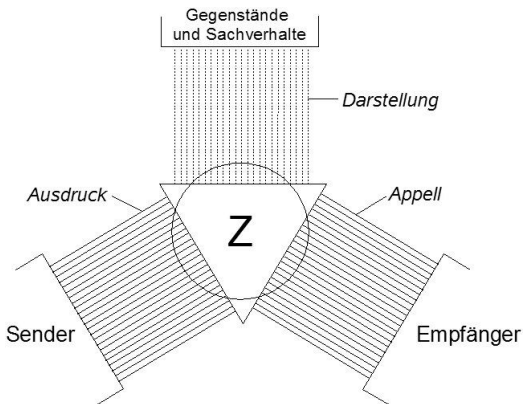
- Funkcja integracyjna

"Komunikowanie rytualne ma głównie funkcje społeczne, pełni rolę unifikującą i podtrzymującą spójność grupy" (Goban-Klas, s. 67)

- Przykłady: religia, sztuka, ceremonie publiczne, festiwale
- Wikipedia to "wielkie laboratorium społecznego zaangażowania, które do tej pory kojarzyło się z działalnością polityczną lub społeczną" (Hofmokl, Tarkowski 2006)

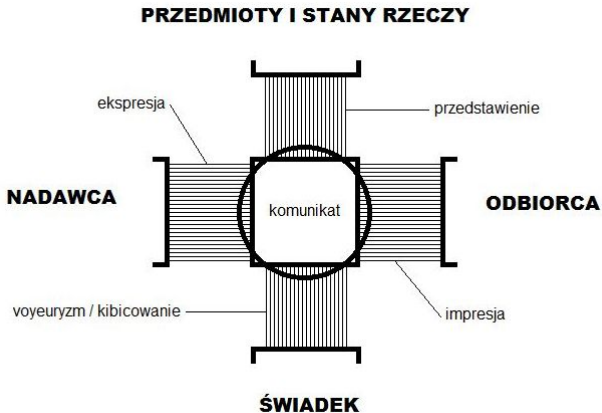
1. *collective epistemic agency*
2. intencjonalność zbiorowa
3. inteligencja otwarta (de Kerckhove)
4. *top-down and bottom-up design* (Raymond)

Model aktu mowy wg. Karla Bühlera

Źródło: Wikipedia

Sieciowy model komunikacyjny

1. Wikitekst pojawia się jako tekstowy korelat rytuału komunikacyjnego.
2. Podmiotem owego rytuału jest wspólnota użytkowników sieci, dobrowolnie podporządkowująca się przyjętym przez siebie zasadom.
3. Wspólnota ta ma charakter
  - 3.1 nieformalny — oddolny i pozainstytucjonalny
  - 3.2 anonimowy — w większości jej członkowie nie znają się osobiście, a nawet nic o sobie nie wiedzą
  - 3.3 luźny — jej członkowie często się zmieniają
  - 3.4 autoteliczny — ich motywacja jest tautologiczna, prywatna satysfakcja z wykonanej pracy oraz ewentualne docenienie ze strony innych

Bibliografia

- Vannevar Bush, As We May Think, <http://www.theatlantic.com/magazine/archive/1945/07/as-we-may-think/303881/>
- James W. Carey, Communication as Culture: Essays on Media and Society, 1989 <http://www3.niu.edu/acad/gunkel/coms465/carey.html>.
- Tomasz Goban-Klas, Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu, Kraków 2002.
- Justyna Hofmokl, Alek Tarkowski, Wikipedia — pospolite ruszenie encyklopedystów. Największa encyklopedia na świecie, "EBIB" Nr 3/2006 (73), http://www.ebib.info/2006/73/hofmokl_tarkowski.php
- Eric S. Raymond, The Cathedral and the Bazaar: Musings on Linux and Open Source by an Accidental Revolutionary, 1999 <http://www.catb.org/~esr/writings/cathedral-bazaar/cathedral-bazaar/>.